

Alfred Hirsch

Způsoby, jimiž žáci pohnuté příběhy historických postav prezentují, často svědčí o jejich, mnohdy na první pohled netušené, citlivosti a empatii, ale také o bohaté tvůrčí fantazii. Přiblížení osudů Petra Ginze, Friedl Dicker-Brandejsové aj. se tak doposud odehrálo např. formou interview, zinscenované promluvy dotyčné osoby se sv. Petrem před nebeskou branou apod. Neobyčejně zajímavou prezentaci jedné z obětí holokaustu zvolila v březnu letošního roku skupinka studentů z gymnázia v Čelákovicích, jež příběh Alfreda Hirsche představila spolužákům prostřednictvím napodobení pořadu České televize Pošta pro tebe. Studenti se skvěle zhostili rolí populární moderátorky, Hirschových přátel i spoluvězňů, přičemž se jim pomocí předem připravených dialogů podařilo poutavě zrekonstruovat důležité události Hirschova života a přiblížit jeho vlastnosti a charakter. Konkrétní tvář, pocity a myšlení tak byly alespoň na pár minut navráceny jedné ze šesti milionů obětí židovské genocidy.

Šm

Úspěšně proběhl seminář Jak vyučovat o holokaustu 2009

Již tradičně vždy na jaře (tentokrát v termínech 27.2.-1.3. a 20.-22.3. 2009) přijeli do Terezína učitelé z celé ČR, aby absolvovali seminář 1. stupně Jak vyučovat o holokaustu. Pro mnohé z nich je to začátek čtyřdílné série seminářů, která jim prohloubí znalosti zdaleka ne jen historické. Celkem 81 pedagogů nejrůznějších aprobací absolvovalo bohatý program: první seminární den ve Vzdělávacím a kulturním centru Židovského muzea v Praze, které učitele uvedlo do problematiky judaismu, dějin židovského národa na území ČR i nacistické genocidy. První den byl zakončen už v Magdeburských kasárnách v Terezíně přednáškou docenta Blodiga právě o úloze terezínského ghetta v plánech nacistů. Hlavními body programu druhého dne byly prohlídka bývalého ghetta, beseda s pamětnicemi a workshopy, do nichž se pedagogové zapojili a které se rovněž setkaly s velkým ohlasem (zvláště výtvarný workshop, tentokrát velkolepě pojatý jako ohromný happening, pod vedením paní Dr. Jebavé a workshop "internetový", věnovaný

The ways in which these moving stories of historical characters are presented by students serve as a proof of their, often unforeseen, sensibility and empathy, but also rich creative imagination. The presentation of the fates of Petr Ginz, Friedl Dicker-Brandeisová and others were thus so far given e.g. as an interview, staged narration by the person in question talking to St. Peter at the gates of heaven, etc. A remarkably interesting presentation of a Holocaust victim was given by a group of students of the Gymnázium in Čelákovice, who adapted the story of Alfred Hirsch in the form of a mock episode of the Czech Television reality show known as "Mail for You". The students played the parts of the popular show host, Hirsch's friends and his fellow prisoners with excellence, they managed to reconstruct the important events in Hirsch's life in attractive dialogues and to have his personal qualities and character come alive. A concrete face, feelings and thoughts were thus, at least for a few minutes, given back to one of the six million victims of the Jewish genocide.

The seminar How to Teach About Holocaust 2009 was a success

As has become the tradition, each spring (this time in 27 February through 1 March and 20 through 22 March 2009) teachers from the whole Czech Republic arrived in Terezín to participate in the 1st grade seminar How to Teach About Holocaust. For many of them, it is the beginning of a four part series of seminars which will deepen their knowledge of history and beyond.

The total of 81 teachers in various subjects took part in the rich programme: the first day of the seminar was held in the Educational and Cultural Centre of the Jewish Museum in Prague which provided an introduction into the topics of Judaism, history of the Jewish nation in the Czech Republic and the Nazi-controlled genocide. The first day was then concluded in the Magdeburg barracks in Terezín by lecture from associate professor Blodig on the role the Terezín ghetto played in plans of the Nazis. The main points of the second day's programme included a tour of the former ghetto, a discussion with the survivors and workshops which the teachers participated in and which met with enthusiastic response (especially the art workshop, this time conceived as an enormous happening led by Dr. Jebavá, and the "Internet" workshop dedicated to the electronic database of victims found at the www.holocaust.cz website, led originally by Mgr. Štěpková and subsequently by Mgr. Frankl). The third day of the seminar included a tour of the Small Fortress and the topic of Roma genocide during World War II.

The seminar, co-organized by the Terezín Memorial, the Jewish Museum in Prague and the Museum of Romani Culture in Brno, and financed by the Czech Ministry of Education, Youth and Sports, is still attracting tremendous interest, despite the fact that it has been organized since 2000. Let us express our gratitude to all the organizations involved and, of course, to all the teachers for their participation, effort, work and support.

Kl

elektronické databázi obětí na stránkách www.holocaust.cz, vedený v prvním případě paní Mgr. Štěpkovou a ve druhém panem Mgr. Franklem). Třetí seminární den byl věnován prohlídce Malé pevnosti a také problematice genocidy Romů za 2. světové války.

O seminář, který pořádá Památník Terezín ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze a Muzeem romské kultury v Brně a který finančně dotuje MŠMT ČR, je stále obrovský zájem, přestože již probíhá od roku 2000. Děkujeme všem zúčastněným organizacím a samozřejmě pedagogům za účast, úsilí, práci i podporu.

Jom ha-šoa v Terezíně

Další stovka jmen lidí, kteří nepřežili terezínské ghetto, byla přečtena pamětnicemi na Jom ha-šoa 21. dubna v kinosálu Muzea ghetta. Ceremonii tentokrát poctili svou účastí také představitelé vlády ČR a Evropské komise Alexandr Vondra, František Mikeš a Irena Moosová. Po ústřední části vzpomínkové akce (čtení jmen) následovala tradičně modlitba vedená vrchním zemským rabínem Karolem Sidonem, poté vystoupili se svými projevy A. Vondra, F. Mikeš, I. Moosová a také ředitel Památníku Terezín, Jan Munk.

Na ceremonii Jom ha-šoa volně navázala vernisáž výstavy Knihovna zachráněných vzpomínek, věnovaná osudům lidí, kteří holokaust přežili. Jedná se o výstavu fotografií společností Centropa, která bude později z prostor Muzea ghetta přemístěna do Kongresového centra Praha jako doprovodná akce Konference o osudu majetku obětí holokaustu (26.-30.6.2009).

Z vernisáže výstavy Knihovna zachráněných vzpomínek From the mening Cremony of the exhibition Library of salvaged memories

Akce Památníku Terezín

- 1.7. 31. 8. 2009: Knihovna zachráněných vzpomínek - osudy českých židovských rodin před a v době II. světové války, předsálí kinosálu Muzea ghetta;
- 15. 7. 2009 únor 2010: Oldřich Kulhánek grafika, předsálí kina v Malé pevnosti
- 13. 9. 2009: Tryzna Kever Avot na Židovském hřbitově, krematorium na Židovském hřbit.
- 30.9. prosinec 2009: Eutanazie v době 3. říše, předsálí kinosálu Muzea ghetta

Památník Terezín, Národní kulturní památka

Principova alej 304, 411 55 Terezír Malá pevnost - Small Fortress

Adresa - Address

tel.: 416-782 949

tel.: 416-782 654

Kontakty - Contacts

tel.: 416-782 442, 416782131, fax: 416-782 245 Muzeum ghetta - Ghetto Museum tel.: 416-782 576, fax: 416-782 993 Vydává - Published by Magdeburská kasárna - Magdeburg Barracks Středisko setkávání II. - Meeting Centre II.

Památník Terezín, Česká republika The Terezin Memorial, The Czech Republic

www.pamatnik-terezin.cz

Yom Ha-Shoah in Terezín

Another hundred names of people who did not make it alive through the Terezín ghetto was read by survivors at Yom Ha-Shoah, on 21 April in the cinema of the Ghetto Museum. The ceremony was this time attended by several representatives of the Czech government and the European Commission: Alexandr Vondra, František Mikeš and Irena Moosová. After the central part of the commemorative ceremony (reading of the names), a traditional prayer given by the country's Chief Rabbi, Karol Sidon, followed by speeches from A. Vondra, F. Mikeš, . Moosová and the director of the Terezín Memorial, Jan Munk.

Čtení jmen při Jom Ha-šoa Reading of names during the commemorative Cremony Yom Ha-Shoah

The Yom Ha-Shoah ceremony was then followed by the opening of the exhibition Library of Rescued Memories, dedicated to stories of people who survived the Holocaust. It is an exhibition of photographs presented by the Centropa association which will later be moved from the Ghetto Museum to the Congress Centre in Prague as a part of the programme of the Conference on the Fate of the Holocaust Era Assets (26 - 30 June 2009). Kl

Events organized by the Terezín Memorial

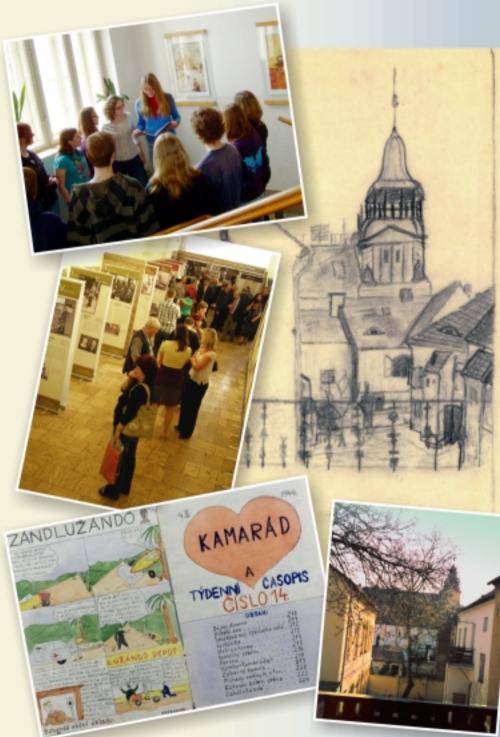
- July 1- August 31, 2009: Library of salvaged memories - the stories of Czech Jewish families before and during World War II, fover of the Ghetto Museum's Cinema:
- July 15, 2009 February 2010: Oldřich Kulhánek Graphic art, foyer of the Cinema in the Small Fortress:
- September 13, 2009: The Kever Avot commemoration Cremony at the Jewish Cemetery, Crematory of the Jewish Cemetery;
- September 30 December 2009: Euthanasia in the time of the Third Reich. fover of the Ghetto Museum's Cinema

Odpovědný redaktor - Editor:

Mgr. Naďa Seifertová va@pamatnik-terezin.cz Foto - Photos: Památník Terezín Mgr. Michal Spáda František Heida look@look.cz

Anglický překlad - Translation Výtvarné zpracování - Design:

Památník Terezín / Terezín Memorial 2009

ZPRAVODAJ NEWSLETTER ZPRAVODAJ NEWSLETTER

Byli tu před námi... Terezínský časopis Kamarád

Ve Zpravodaji č.4/08 jsme přinesli podrobnou zprávu o chlapeckém domově ghetta Q 609. Důraz byl dán na heim B, kde chlapci vytvořili a hráli loutkové divadlo. Tento článek podává informaci o časopisu Kamarád, který vydávali chlapci v heimu A tohoto domu.

Heim A tvořila velká místnost s prostorným balkonem a výhledem přes dvůr tohoto bloku domů. Sešlo se tu 23 českých chlapců s průměrným věkem 14 let. Jejich vychovateli byli J. Frankl a později O. Bleier. Rozhodnutí tvořit časopis se ukázalo velice rozumné, přivedlo je k cílené činnosti a program dne byl v podstatě naplněn. Všímali si vychovatelů i ostatních osob žijících a pracujících v domě, aby je mohli v časopise chválit i tepat, všímali si zajímavých událostí a následně tvořili a v daném termínu odevzdali příspěvek.

Cover of the magazine Kamarád (Friend)

Kamarád

Časopis měl na starosti Ivan Polák, přezdívaný Zgebanina, ale střídavě dodávali články prakticky všichni. Na Polákovi bylo, aby příspěvky přepsal, udržoval zvolenou strukturu časopisu a také maximálně přispíval vlastními nápady, texty a kresbami. Vše bylo na něm, účast či pomoc vychovatelů zde nejsou patrné. V období od října 1943 do září 1944 tak bylo sestaveno 22 čísel. Časopis formátu A5 měl obvykle 16 stran psaných ručně (až na poslední tři vydání). "Šéfredaktor" I. Polák píše hned v prvním čísle Kamaráda o jeho smyslu : "...má být obrazem našeho domova, má nám být nejen zábavou a pobavením v nudě, má nám být i poučením a reprezentantem našeho domova..." S hotovými stránkami časopisu běžel vždy v pátek za matkou, která je sešila, a ještě týž večer mohlo být nové číslo Kamaráda předvedeno, přečteno. Bývaly to okamžiky pro celý heim slavnostní a pro autory velice šťastné. Na titulní stránce s červeným srdcem, označením heimu a názvem časopisu se vždy uváděly rubriky, jež tvořily obsah čísla. Bývaly obdobné po celou dobu vydávání a nesly kupř. tyto názvy : Poměry na heimu, Týdenní pás, Hoši na heimu, komiks Zándlužándó, Výroba Kamaráda, Sport, Zábavný koutek, Z mého deníku, Redakční telefon hlásí, Lékařský koutek či Romány na pokračování. První tři rubriky přinášely ják nové informace ze života na heimu, tak ty, které se udály v ghettu a dotkly se prakticky všech (kupříkladu o útěku vězňů, o krádeži, transportech a loučení s kamarády). Zábavným a zřejmě výstižným způsobem byla vedena rubrika Hoši na heimu. Autoři dovedli mistrně popsat sebe a kamarády i příběhy vzniklé kolem nich a nešetřili přitom výroky, které mnohdy lichotivé nebyly. Dozvíme se také, jaké trefné přezdívky si na sebe vymysleli : Šulina, Miškus, Hastroš, Košule, Slunce, Léwuš ad.

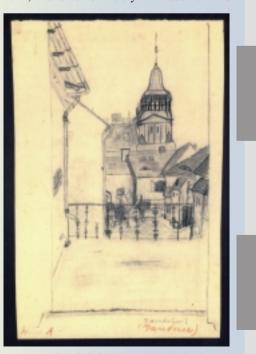
They were here before us... The Kamarád magazine of Terezín

In the 4/08 Newsletter, we brought you a detailed report on the O 609 home for boys of the ghetto. We focused on heim B, wherein the boys created and played puppet theatre. This article reports on the Kamarád (Friend) magazine, published by boys of the heim A in the same house

Heim A was formed by a large room with a vast balcony which provided view of the vard of this particular block. There were 23 Czech boys gathered here, the average age of 14 years. Their tutor was J. Frankl, later replaced by O. Bleier. The decision to start publishing a magazine proved a very sensible one, as it gave the boys an aim to focus on and something to do for the bulk of their days. They noted the tutors and other people living and working in the house so that they could praise and criticize them in the magazine, they kept their ears and eyes out for anything of interest taking place and in turn created and handed in contributions within the given deadlines.

Kamarád

The magazine was edited by Ivan Polák, nicknamed Zgebanina, but articles were at different times contributed by more or less everyone. It was Polák's duty to collect the contributions, preserve the selected structure of the magazine and to do his best to contribute as many of his own ideas, texts and drawings as he was able to muster. It was all up to him, there are at least no traces of participation or help from the tutors. In the period from October 1943 through September 1944, 22 issues were thus put together. The magazine was produced in A5 format and usually contained 16 handwritten pages (with the notable exception of the three final issues). "The editor in chief", Polák, defined the aim and reason behind Kamarád in its very first issue: "...it is to be an image of our heim, it is to be not merely an amusement and

PT 6741/3 Pohled z balkonu Heimu A v Q 609. Kresba vězně. The view from the balconv of the Heim A in O 609 at that time

Sportovní rubrika sledovala všechna fotbalová utkání tzv. terezínské ligy. Jelikož se v zimě fotbal nehrál, rubrika brzy skončila. Zábavný koutek byl plný křížovek, vtipů a vědomostních soutěží, měl prostě přinést procvičení znalostí a dobrou zábavu. Jeho tvůrci zde prokazovali vysoký intelekt a bohatou fantazii. Románů na pokračování bylo pro časopis připraveno několik. Nesměly chybět ani příhody rodiny M., jež se dostala do ghetta Terezín a prožívala zde z pohledu autorů dosti komických situací. Barevný komiks Zándlužándó zceľa vyplňoval poslední stránku časopisu. Příběh se soustředil na přípravu a průběh automobilového závodu.

Nevelká skupina chlapců domova A v Q 609 nám zanechala mimořádné dílo. Do tvorby časopisu Kamarád vkládali vše : pocit zodpovědnosti, seberealizaci, ventilovali své prožitky, pocity či vzpomínky, rozvíjeli si vzdělání, vyjadřování, a nakonec jim pomohl odchylovat se z kruté reality úplně jinam. Vytvořili si jím i jisté zdání normálnosti.

Na konci září 1944 se již musel hledat pro celý svazek Kamaráda vhoďný úkryt. Osuď byl ke všem chlapcům domova A v tuto chvíli neúprosný a nemilosrdný - čekaly je transporty do Osvětimi. Až na jediného, všichni zahynuli.

(Časopis je uložen v Beit Terezin Izreal.) Chl

Pohled z balkonu bývalého Heimu A v O 609 dnes The view from the balcony of the Heim A in Q 609 today

Z činnosti studentů a pedagogů Projekty škol

"Legenda z lodžského ghetta"

Učitelé, kteří se na podzim roku 2007 zúčast-nili terezínského semináře Holokaust ve vzdělávání, byli v rámci programu svědky opravdu výjimečného workshopu, který představila naše kolegyně z izraelské instituce Yad Vashem, Orit Margaliot. Workshop s názvem Legenda dětí z lodžského ghetta využívá zcela unikátního dobového uměleckého díla, které bylo objeveno v rozvalinách ghetta v Lodži a jehož autory se nepodařilo vypátrat. Jedná se o album sedmnácti obrázků, které jsou volnou ilustrací samotného básnického textu Legendy z lodžského ghetta.

Pod maskou nevinného pohádkového děje se skrývá fascinující jinotaj o životě v ghettu, o dětské cestě za přežitím, o strachu, odvaze, touze, naději...Co víc? Orit každému z účastníků semináře přivezla z Izraele text legendy a 17 velkých posterů s obrazovým doprovodem. Hozenou rukavici využilo hned několik pedagogů k novým aktivitám a projektům. Pan učitel Josef Volvovič z Gymnázia v Českém

digression in our boredom, but also something to learn from, it is to be representative of our heim..." Once the pages were prepared, he ran to his mother each Friday evening and had them sewn together so that he could present the new issue of Kamarád on the very evening and pass it out for reading. Those were festive moments for the whole heim and minutes of intense happiness for the magazine's authors.

The title page, featuring a red heart, a symbol of the heim and the magazine's name, also featured a list of the articles in the issue. There were certain running columns which remained virtually unchanged throughout the period of the magazine's publication, such as : Conditions at the Heim, Week Streak, Boys of the Heim, the "Zándlužándó" comic strip, How Kamarád is Produced, Sport, Entertainment Corner, From My Diary, Editor's Telephone Speaking, Medicinal Corner or Serialized Novels. The first three of the aforementioned columns were dedicated to news from the life in the heim, as well as those of the ghetto, which concerned practically everyone (such as reports on prisoner escapes, thefts, transports and saying goodbye to departing friends). The Boys of the Heim column was presented in an amusing manner which was most probably also very precise and concise. The authors mastered the art of describing themselves, their friends and the stories that took place around them, often phrasing the description in a way that was hardly flattering. We also learn about the nicknames they devised for each other: Šulina, Miškus, Hastroš, Košule,

Slunce, Léwuš and others. The Sport page tracked all the football (i.e. soccer) matches of the so-called Terezín league. However, as there were no football matches in winter, the Sport page was quickly dropped. The Entertainment Corner included a plethora of crossword puzzles, jokes and guizzes, its aim was to check the readers' knowledge as well as to amuse them. It serves as a proof of the authors' high intellect and rich imagination. There were several serial novels included in the magazine. There were also stories concerning the "M family" which ended up in the Terezín ghetto where its members got into several, in the authors' opinion, fairly comical situations. The colour "Zándlužándó" comic strip took the whole last page of the magazine. Its story focused on the preparation for and the course of a car race.

Å small group of boys of the heim A in Q 609 left behind a remarkable work. They gave everything they had in creation of the Kamarád magazine: the feeling of responsibility, they expressed their experiences, feelings and memories, worked on their education, style, it helped them escape from the cruel reality to a completely different place. They were thus able to create a certain semblance of normality.

By the end of September 1944, they already had to look for a safe place to hide the whole batch of Kamarád issues. The fate was to be merciless and cruel to the boys of the heim A they were to be transported to Auschwitz. With the exception of a single one, they all perished.

(Magazine is stored in Beit Terezin Israel.) Chl

School projects -"The Legend from the Łódz Ghetto"

Teachers who took part in the Terezín seminar Holocaust in Teaching in the autumn of 2007, witnessed a truly unique workshop presented by our colleague from the Israeli Yad Vashem

Brodě dokázal zapojit celou školu. Studenti třetích ročníků (18 let) porovnávali v hodinách angličtiny český překlad legendy s anglickým, ve společenskovědním semináři se pak několik hodín seznamovali s historickým kontextem a rozebírali text legendy. Ti nejvytrvalejší ze studentů se poté rozhodli připravit si asi hodinovou prezentaci i pro ostatní ročníky školy. Postery byly vystaveny ve školní "Galerii na schodech" a starší studenti u nich představovali historické okolnosti, legendu a samozřejmě skrytou symboliku obrázků (viz foto) těm mladším (od 11ti do 17ti let). Při výkladu byla použita klezmerová skladba Yikhes/Vinter 1942, kterou její autoři věnovali mučedníkům z lodžského ghetta.

Zcela jinou metodu zvolila paní učitelka Veronika Frýdlová z Janáčkovy konzervatoře a Gymnázia v Ostravě. Studentům prvního ročníku gymnázia (15-16 let) ukázala postery a bez jakéhokoliv komentáře je vyzvala, aby se jimi nechali inspirovat k napsání příběhu.

Z prezentace projektu o lodžském ghettu na gymnázium v Českém Brodě From the presentation of the project about the Lodz ghetto

at gymnasium in Český Brod

kreativitu a obětavost!

Workshop "Od čísla ke jménu"

Vzdělávací programy pedagogického oddělení Památníku Terezín si kladou za obecný cíl představit žákům základních a středních škol minulost Terezína s důrazem na roli tohoto města v historii holokaustu Židů. Neopominutelnou pomůckou k pochopení podstaty této dějinné tragédie jsou dochované deníkové záznamy, vzpomínky pamětníků, obrázky, popř. dobové fotografie apod. Tyto a další dokumenty nám umožňují nahlédnout do pocitů, nadějí, obav a snů jejich autorů. Uvedené autentické materiály, předkládané školní mládeži při seminářích k zpracování, jsou pak základem pro připomenutí osudů vybraných osobností bývalého židovského ghetta v Terezíně.

ZPRAVODAJ NEWSLETTER

ZPRAVODAJ NEWSLETTER

Po uplynutí dvou vyučovacích hodin byli studenti seznámeni s pravým původem obrázků, přečetli si společně text legendy a začali sami srovnávat své vypravování s příběhem legendy. Následovala debata o lodžském ghettu, filmech s tematikou ghett i internetových stránkách www.holocaust.cz. V nejbližší hodině českého jazyka byly práce žáků rozebírány po stránce mluvnické i stylistické, některé byly předčítány. Jsme rádi, že spolupráce českých učitelů s Památníkem Terezín a Yad Vashem přináší své ovoce a děkujeme pedagogům za úsilí,

Kl

institution, Orit Margaliot. The workshop called The Legend of the Łódź Ghetto Children uses a completely unique period work of art which was discovered in the ruins of the Łódź ghetto and whose authors could not be identified. It is an album of seventeen pictures which form a free illustration of the poetic text The Legend of the Łódź Ghetto. Beneath the mask of an innocent fairy tale a fascinating allegory of life in the ghetto is hidden, of a child's quest for survival, of fear, courage, desire, hope.

What else? Orit brought in with her from Israel the text of the legend for each workshop participant and 17 large posters with the illustrations. The challenge was immediately answered by several teachers who used the materials in new activities and projects. The teacher of Gymnázium in Český Brod, Mr Josef Volvovič managed to have the whole school participate in his project. Third year students (18 years old) compared the Czech translation of the legend with the English version in their English lessons and then, in their Social Science classes, learned about the historical context of the legend and analysed its text. The most persistent students then decided to prepare a sixty minute presentation for the other students of the school. The posters were exhibited in the school's "Staircase Gallery" and the older students accompanied them by the historical circumstances, the legend itself and, naturally, the hidden symbolic meanings of the pictures (see the photograph) for the younger pupils (11 to 17 years of age). The lecture was accompanied by klezmer composition Yikhes/Vinter 1942, dedicated by its authors to the martyrs of the Łódź ghetto.

A completely different method was employed by Mrs Veronika Frýdlová, a teacher at Janáček Conservatory and Gymnázium in Ostrava. She showed the posters to the first year gymnázium students (15-16 years of age) and without commenting on them in any way, asked them to write stories inspired by the pictures. After two lessons, the students learned about the pictures' origins, read the text of the legend together and started comparing their own stories with the legend. This was followed by a debate of the Łódź ghetto, films focusing on ghettos and the website www.holocaust.cz. In the next Czech language class, the students' works were analysed in terms of grammar and style, some of them were read aloud.

We are glad to see the cooperation of Czech teachers with the Terezín Memorial and the Yad Vashem Memorial yield its fruits and extend our thanks to the teachers for their efforts, creativity and selflessness!

The "From a Number to a Name" workshop

The educational programmes of the Terezín Memorial's Department of Education aim in general to present the history of Terezín to students of primary and secondary schools, with focus on the role the town played in the history of the Jewish Holocaust. An indispensable aid that assists in providing a better understanding of this historic tragedy is formed by the period diary entries, recollections of the survivors, pictures, or period photographs, etc. These and other documents allow us to gain an insight into the feelings, hopes, fears and dreams of their authors. The aforementioned authentic materials, presented to school students during seminars for processing, are then the basis upon which to build when fates of selected inhabitants of the Terezín Jewish ghetto are remembered.